

การศึกษาผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 ที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชน
ในจังหวัดปทุมธานี

กุลณัฐ ไกรศรี¹ ธนธร ชื่นยินดี^{2,3} ปิยะพงษ์ ยงเพชร^{2,3} ไตรมาศ พูลผล^{2,3} และ ถกรัตน์ ทักขิมา^{2,3}

¹46 ม. 4 ตำบลไผ่ชะเลือด อำเภอศรีมหาโพธิ์ จังหวัดปราจีนบุรี 25190

²ศูนย์บ่มเพาะวิสาหกิจ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี 13180

³สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ จังหวัดปทุมธานี 13180

A STUDY OF THE IMPACTS OF THE COVID-19 SITUATION AFFECTING
COMMUNITY TOURISM AREAS IN PATHUM THANI PROVINCE

Kunlanut Kaisri¹, Thanatorn Chuenyindee^{2,3}, Piyaphong Yongphet^{2,3}, Trimas Phunphon^{2,3}
and Takunrat Taksima^{2,3*}

¹46 Moo. 4, Phai Cha-blood, Si Mahosot, Prachinburi Province 25190

²University Business Incubator, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage,
Pathum Thani Province 13180

³Research and Development Institute, Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage,
Pathum Thani Province 13180

E-mail address: takunrat@vru.ac.th

วันที่รับบทความ (Received) 15 กุมภาพันธ์ 2564

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 22 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 18 กุมภาพันธ์ 2564

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจเชิงพื้นที่เพื่อศึกษาถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีของ 4 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอสสามโคก อำเภอลำลูกกา และอำเภอคลองหลวง โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อเป็นการตรวจสอบข้อมูลกับผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวและผู้ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจท่องเที่ยวรวมทั้งสิ้น 27 แห่งท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลงจากเดิมเป็นจำนวนมาก รวมถึงร้านอาหาร และร้านขายของที่ระลึกตามสถานที่ท่องเที่ยวหลายกิจการมีการประกาศหยุดการดำเนินกิจการชั่วคราว และหลายกิจการประกาศปิดตัวลงเนื่องจากได้รับผลกระทบเรื่องของรายได้ในการบริหารงาน และนักท่องเที่ยวที่ลดลง และในส่วนของสถานประกอบการที่เปิดให้บริการต้องมีการดำเนินงานให้เป็นไปตามมาตรการด้านการควบคุมด้านสุขอนามัยเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้ามาใช้บริการ แต่ด้วยมาตรการดังกล่าวยังไม่สามารถสร้างความมั่นใจได้ในทุก

กิจการ เช่น สถานประกอบการที่เน้นธุรกิจด้านการจัดกิจกรรมนันทนาการผู้ประกอบการหลายแหล่งต้องยกเลิกการให้บริการ ส่งผลให้ขาดสภาพคล่องในการดำเนินกิจการ ซึ่งจากการสำรวจเพื่อรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการท่องเที่ยว และส่งเสริมเพื่อให้เกิดความยั่งยืนในชุมชน

คำสำคัญ : แหล่งท่องเที่ยวชุมชน สถานการณ์การระบาดของโควิด-19 จังหวัดปทุมธานี

Abstract

This academic paper describes the results from the survey research on the study of community tourism resources about the impacts of the COVID-19 at Muang Pathumthani, Lamlukka, Sam Khok, and Khlong Luang in Pathumthani province, Thailand. The study was carried out by collecting data and in-depth interviews with knowledgers from 27 different areas. The results showed that the situation of the COVID-19 was epidemiced affecting the tourism industry to all four districts of Pathumthani Province, Thailand. Both as a cultural, natural and ecological tourism destination, as well as the problem of reduced number of tourists. Also, the accommodations and restaurants was temporarily closed. Access to attractions is controlled for safety reasons and even more cleanliness. Tourist destinations where local food is sold is restricted due to hygiene issues. In addition, tourist attractions with accommodation and accommodation have decreased their trust due to distrust of local standards. Including tourist attractions with recreational activities being canceled due to social distancing measures. This research reveals the current situation of the four community tourism sites in Pathumthani Province, Thailand. And can use data from survey research to further develop in the development of sustainable community tourism development plans.

Keywords: Community Tourism, The COVID-19 Epidemic, Pathum Thani Province

บทนำ

จังหวัดปทุมธานีเป็นจังหวัดที่มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานกว่า 300 ปี ดังนั้นจึงถือเป็นจังหวัดที่มีเรื่องเล่า และประวัติศาสตร์ที่สืบทอดมาอย่างยาวนานทั้งด้านประเพณี วัฒนธรรม และรูปแบบของวิถีชีวิตของชาวปทุมธานีที่มีอยู่หลากหลายทั้งนี้เนื่องจากการรวมตัวกันของกลุ่มชาติพันธุ์ที่สะท้อนออกมาให้เห็นจากรูปแบบของวัฒนธรรม การดำเนินชีวิตของชาวปทุมธานีที่อยู่ใกล้ชิดกับสายน้ำหลักคือ แม่น้ำเจ้าพระยาที่ปัจจุบันได้กลายมาเป็นจุดท่องเที่ยวสำคัญๆ ทางด้านศิลปวัฒนธรรม และโบราณคดีที่ยังคงอยู่ให้ศึกษา เช่น ศาสนสถาน การทำตุ่มสามโคก หม้อข้าวแช่ เครื่องปั้นดินเผา และอิฐมอญ รวมถึงประเพณีที่ชาวปทุมธานียังคง

ปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอในเทศกาลงานบุญ คือ การกวนข้าวทิพย์ การทำข้าวแช่ และการแสดงออกให้เห็นถึงพื้นที่แห่งศรัทธาที่สะท้อนถึงความเป็นแหล่งเมือง และแสดงให้เห็นถึงร่องรอยของชาวจังหวัดปทุมธานี (วิรวัดน์ วงศ์ศุภไทย, 2555) นอกจากนี้แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแล้ว จังหวัดปทุมธานียังมีความโดดเด่นในด้านการเป็นเมืองศูนย์กลางทางการศึกษา วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยี เห็นได้จากจังหวัดปทุมธานีมีมหาวิทยาลัย สถาบันวิจัยและสถานศึกษาต่าง ๆ อยู่เป็นจำนวนมาก มีทรัพยากรในด้านการท่องเที่ยวหลากหลายโดยเฉพาะแหล่งท่องเที่ยวทางศิลปะวิชาการ ซึ่งเกี่ยวกับการศึกษาเรียนรู้ เช่น องค์การพิพิธภัณฑ์วิทยาศาสตร์แห่งชาติ (อพวช.), หอศิลป์ศิลปะ, พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ, พิพิธภัณฑ์บัว เป็นต้น (นพรัตน์ พิภก, 2558) และด้วยทำเลที่ตั้งอยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร จังหวัดปทุมธานีจึงเป็นอีกหนึ่งเมืองท่องเที่ยวทางเลือกของนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ จึงเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานี เป็นอุตสาหกรรมที่สามารถสร้างรายได้ให้กับประเทศเช่นเดียวกับจังหวัดอื่น ๆ ของไทย (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2559)

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เริ่มขึ้นเมื่อปลายเดือนธันวาคม พ.ศ. 2562 และพบผู้ป่วยรายแรกในเมืองอู่ฮั่น มณฑลหูเป่ย์ ประเทศจีนและแพร่กระจายไปยังประเทศอื่นในแถบเอเชีย โดยพบผู้ติดเชื้อนอกประเทศจีนครั้งแรกในประเทศไทย เมื่อวันที่ 12 มกราคม พ.ศ. 2563 (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563) ในขณะนี้การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่องค์การอนามัยโลก (WHO) ยกระดับให้เป็น “ภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic)” หลายหน่วยงานคาดว่า COVID-19 จะส่งผลกระทบต่อให้เกิดมูลค่าความเสียหายทางเศรษฐกิจสูงมาก สำหรับผลกระทบครั้งนี้ในด้านการค้าโลก ในด้านการท่องเที่ยวคาดการณ์ว่ารายรับการท่องเที่ยวโลกจะลดลง 63,000 ล้านดอลลาร์ โดยเอเชียจะได้รับผลกระทบสูงสุด รองลงมาคือ ยุโรปอื่น ญี่ปุ่น อิตาลี และเยอรมนี ซึ่งล้วนเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของนักท่องเที่ยว ขณะที่สภาอุตสาหกรรมท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยประเมินว่า จะส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวไทยไม่ต่ำกว่า 6 เดือน และสูญเสียรายได้กว่า 2.5 แสนล้านบาท (เสาวณี จันทะพงษ์ และ ทศพล ต้องหุ้ย, 2563)

การเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคโคโรนา 2019 (COVID-19) พบว่าประเทศไทยประสบกับปัญหาทางด้านการท่องเที่ยวเป็นอย่างมากเนื่องจากต้องปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาลส่งผลให้มีการควบคุมสถานการณ์ โดยการประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินทั่วราชอาณาจักรตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน หรือ พรก.ฉุกเฉิน เพื่อควบคุมการระบาดของโควิด-19 ส่งผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งภายในและภายนอกประเทศลดลงอย่างเห็นได้ชัดเจนทำให้สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งและผู้ประกอบกิจการท่องเที่ยวต้องปิดกิจการชั่วคราว ส่งผลให้ผู้ประกอบการขาดรายได้ ซึ่งผู้ประกอบการบางรายต้องปรับรูปแบบการดำเนินงานเพื่อให้สามารถอยู่รอดได้ภายใต้สถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง อย่างไรก็ตามปัญหาจากสถานการณ์ดังกล่าวยังคงต้องใช้เวลาในการแก้ไขอีกต่อไป จากการลงพื้นที่เพื่อสำรวจข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีทั้ง 4 อำเภอ ถึงสถานการณ์และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด -19 นำเสนอในรูปแบบของบทความทางวิชาการพร้อมรายงานผลการสำรวจสถานการณ์ของ

ปัญหาในปัจจุบัน และแนวทางการปรับตัวเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจด้านการท่องเที่ยว เพื่อนำมาบูรณาการกับข้อมูลอื่นๆ แล้วกำหนดเป็นแผนการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือผู้ประกอบการต่อไปในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 6 ด้าน ของพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอสสามโคก และอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด -19 ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนอำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอสสามโคก และอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

วิธีการสำรวจข้อมูลเชิงพื้นที่

1. ดำเนินการเลือกพื้นที่จากโครงการจ้างงานประชาชนที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) โดยผู้เข้าร่วมโครงการต้องทำการสำรวจข้อมูลตามพื้นที่เป้าหมายด้วยกัน 4 พื้นที่ คือ อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอสสามโคก และอำเภอคลองหลวง เกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยวในชุมชน และผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการระบาดของโรคโควิด -19

2. การศึกษาข้อมูลครั้งนี้เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth-Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลจากผู้นำชุมชน ชาวบ้าน ผู้ประกอบการ และ ส่วนของสถานที่ท่องเที่ยวที่เป็นศาสนสถานจะเก็บข้อมูลจากเจ้าอาวาสหรือพระสงฆ์ที่จำพรรษาอยู่ที่วัดดังกล่าว โดยแบ่งการสัมภาษณ์ออกเป็น 4 พื้นที่ ดังนี้ อำเภอเมืองปทุมธานีสัมภาษณ์ 11 คน อำเภอลำลูกกาสัมภาษณ์ 7 คน อำเภอสสามโคกสัมภาษณ์ 6 คน และอำเภอคลองหลวงสัมภาษณ์ 3 คน รวมเป็น 27 คน 27 สถานที่ ข้อมูลที่ทำการสำรวจประกอบด้วย อัตลักษณ์ของชุมชน สถานที่ท่องเที่ยวชุมชน ผลิตภัณฑ์ที่เป็นของฝากของที่ระลึก รายการที่พัก อาหารประจำถิ่น และผลกระทบที่เกิดจากสถานการณ์ COVID-19 ที่ส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการท่องเที่ยวชุมชนยังพื้นที่อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอสสามโคก และอำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี

อภิปรายผลการสำรวจ

1. การสำรวจข้อมูลครั้งนี้เป็นการศึกษาข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) การบริหารจัดการที่ยั่งยืน (2) การกระจายผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต (3) การอนุรักษ์ และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม (4) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม (5) การบริการ และความปลอดภัย (6) ความโดดเด่นด้านระบบนิเวศหรือวัฒนธรรม ของพื้นที่ 4 อำเภอในจังหวัดปทุมธานี ประกอบด้วย อำเภอเมืองปทุมธานี อำเภอลำลูกกา อำเภอสสามโคก และอำเภอคลองหลวงจากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลสามารถสรุปประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1.1 การบริหารจัดการที่ยั่งยืน

จากการลงพื้นที่สำรวจข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวพบว่า แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานีมีระบบการบริหารจัดการโดยชุมชนแบบบูรณาการด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และคุณภาพ การบริการที่ดี รวมทั้งมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มและชุมชน และสามารถควบคุมให้มีการ ปฏิบัติตามกฎระเบียบทั้งคนในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ดี มีการเสริมศักยภาพของคนในกลุ่มและชุมชน มีระบบประเมินความพึงพอใจจากนักท่องเที่ยวและคนในชุมชน รวมทั้งดำเนินการส่งเสริมการตลาดและ ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของชุมชน การจัดการแหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี โดยรวมอยู่ในระดับที่ดี แต่สิ่งที่ชุมชนต้องมีการดำเนินการเพิ่มเติม คือ การปรับกระบวนการเรียนรู้ของคนในชุมชนให้เข้าใจต่อ สถานการณ์ที่เกิดขึ้น เพื่อเตรียมความพร้อมต่อการบริหารชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 การกระจายผลประโยชน์ต่อท้องถิ่น และเสริมสร้างคุณภาพชีวิต

ด้านการกระจายผลประโยชน์ต่อท้องถิ่นและเสริมสร้างคุณภาพชีวิตพบว่า ในแหล่งท่องเที่ยวของจังหวัดปทุมธานี โดยส่วนใหญ่ทุกคนมีสิทธิได้รับผลประโยชน์ร่วมกัน ไม่ก่อให้เกิดความรำคาญ กับบุคคลอื่น และมีการจัดกิจกรรมสนับสนุนการพัฒนาชุมชน ทั้งภายในและภายนอกชุมชน เพื่อสนับสนุน รายได้ในการพัฒนาชุมชน แต่มีบางส่วนที่ไม่สามารถเข้าถึงระบบการจัดการด้านผลประโยชน์ ดังนั้นจึง ควรมีการวางแผนพัฒนา และส่งเสริมความเข้าใจเพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน

1.3 ด้านการอนุรักษ์ และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี ส่วนใหญ่ยังไม่มีมีการส่งเสริมให้เยาวชนภายในชุมชน ตระหนักและซึมซับถึงอัตลักษณ์และมรดกทางวัฒนธรรมของท้องถิ่น เนื่องจากกลุ่มคนในวัยทำงานส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพที่อยู่นอกพื้นที่ ดังนั้นจึงขาดการปลูกจิตสำนึกด้านการเรียนรู้และการอนุรักษ์ ดังนั้นชุมชนควร จัดทำโครงการส่งเสริม หรือกิจกรรมเพื่อพัฒนา และปลูกจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์มรดกทางวัฒนธรรมประจำ ท้องถิ่นให้กับบุคคลทั่วไป และเยาวชนในชุมชนได้ซึมซับพร้อมทั้งเกิดความภาคภูมิใจในมรดกทางวัฒนธรรม เอกลักษณะของชุมชน ภูมิปัญญาชุมชน และการท่องเที่ยวชุมชนอันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนของตนเอง มากยิ่งขึ้น

1.4 การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม

ส่วนใหญ่มีการจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่ ปัญหาที่พบคือ ยังไม่มีการออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวแบบผสมผสานกับการจัดการทางด้านสิ่งแวดล้อม หรือการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นควรมีการจัดทำโครงการ หรือจัดทำเครือข่ายของ ชุมชนเพื่อมาทำหน้าที่ให้ความรู้ และออกแบบกิจกรรมให้เหมาะสมกับการจัดการท่องเที่ยวด้านสิ่งแวดล้อม เช่น การปลูกป่า การจัดการขยะ หรือ การพัฒนาสวนเกษตร

1.5 ด้านการบริการ และความปลอดภัย

แหล่งท่องเที่ยวในจังหวัดปทุมธานี มีการจัดบริการด้านความปลอดภัยในแก่นักท่องเที่ยว มีการอบรมผู้นำเที่ยวให้มีความรู้ ความสามารถในการบริการต่าง ๆ มีการวางแผนด้านความปลอดภัยเพื่อ

รองรับกับสถานการณ์ในปัจจุบัน แต่ยังมีปัญหาด้านการเดินทาง การติดต่อสื่อสาร เนื่องสถานที่ท่องเที่ยว บางแห่งอยู่ไกลจากพื้นที่ของตัวเมืองจึงทำให้นักท่องเที่ยวไม่สะดวกในการเดินทางตลอดจนบางพื้นที่ยังไม่มี การจัดทำป้ายบอกเส้นทางการเดินทางอย่างชัดเจน ดังนั้นควรวางมาตรการด้านการสื่อสาร และการให้ข้อมูล กับนักท่องเที่ยวเพื่อสะดวกต่อการเดินทางเข้ามาใช้บริการ

1.6 ด้านความโดดเด่นด้านระบบนิเวศหรือวัฒนธรรม

จังหวัดปทุมธานี มีความโดดเด่นทางด้านระบบนิเวศ และวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก ซึ่ง ประกอบด้วย (1) สถานที่ท่องเที่ยวมีความเป็นเอกลักษณ์ด้านวิถีชีวิต ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ของท้องถิ่นที่ แสดงออกมาในรูปแบบกิจกรรมท่องเที่ยว (2) ความผูกพันของท้องถิ่นต่อแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม เช่น ประเพณี ความเชื่อ (3) ความงามทางศิลปวัฒนธรรม เช่นการแต่งกาย อาหารประจําถิ่น และ สถาปัตยกรรม (5) ความต่อเนื่องของการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดมาในรูปของกิจกรรม (6) ความ เข้มแข็งในการรักษาเอกลักษณ์ เช่น วัฒนธรรมประเพณีของตน ในขณะที่แหล่งท่องเที่ยวชุมชนมีความสามารถ ในการสืบทอดภูมิปัญญาและองค์ความรู้ได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการสำรวจเกี่ยวกับกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของทั้ง 4 อำเภอ ในจังหวัดปทุมธานี สามารถสรุปประเด็นสำคัญ ดังนี้

2.1 จากการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอเมืองปทุมธานี ทั้งหมด 5 ตำบล ประกอบไปด้วย ตำบลหลัก หก จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดนาวง และวัดรังสิต ตำบลบ้านใหม่ จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วัดเทียนถวาย วัดเทพ สรรพมาราม วัดดาวดึงษ์ และหลุมหลบภัยสมัย จอมพล ป. พิบูลสงคราม ตำบลบางพูน จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดบางพูน และวัดบุญชื่นชู ตำบลบางเตือ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดไพร่ฟ้า และวัดหนองปรัง และ ตำบลบางคูวัด จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วัดบางคูวัดกลาง พบว่าแหล่งท่องเที่ยวชุมชนทั้ง 5 ตำบล ประสบกับ ปัญหาและผลกระทบจากสถานการณ์โควิด -19 คือ สถานที่ท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นศาสนสถานที่มีการ ประกาศมาตรการป้องกันดังนั้นจึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวเข้ามาในพื้นที่ลดน้อยลงมาก จึงส่งผลกระทบต่อการบริหาร พื้นที่ท่องเที่ยวโดยรวมที่ได้รับผลกระทบ เช่นร้านอาหาร ร้านขายของฝาก ต้องปิดตัวลงไปด้วยเนื่องจากมี นักท่องเที่ยวน้อยลง ส่วนของร้านที่เปิดให้บริการก็วางมาตรการควบคุมการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) กับผู้มาใช้บริการ

2.2 จากการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอลำลูกกา ทั้งหมด 4 ตำบล ประกอบไปด้วย ตำบลคูคต จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ อนุสรณ์สถานแห่งชาติ วัดสายไหม และวัดโพสพผลเจริญ ตำบลบึงคำพร้อย จำนวน 1 แห่งคือ วัดประชุมราษฎร์ และตลาดน้ำวัดนังคัลจันตรี ตำบลลำไทร จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ โบสถ์วัดพระวิ สุทธิวงศ์ และตำบลพีชอุดม จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วัดพีชอุดม จากการสำรวจข้อมูลพบว่าแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนมีอยู่ด้วยกับหลายสถานที่ เช่น ศาสนสถาน ตลาด และกลุ่มธุรกิจที่พักที่มีคนเข้ามาใช้บริการลดลง ดังนั้น

สิ่งที่ร้านอาหาร และผู้ประกอบการที่พึงจึ้กำหนดมาตรการด้านการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) กับผู้มาใช้บริการ เพื่อสร้างความมั่นใจกับผู้มาใช้บริการมากยิ่งขึ้น

2.3 จากการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอสามโคก ทั้งหมด 3 ตำบล ประกอบไปด้วย ตำบลบ้านจิว จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ วัดสองพี่น้อง วัดป่าจิว และวัดอัมพวาราม ตำบลสามโคก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ ตลาดอิงน้ำสามโคก และตำบลบางกระบือ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ วัดโบสถ์ และ วัดกร่าง พบว่าผู้ประกอบการในอำเภอสามโคกประสบกับปัญหาและผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด -19 คือ นักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาใช้บริการมีจำนวนลดลง และแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ร้านอาหาร ได้รับผลกระทบจากการประกาศปิดเนื่องจากสภาวะการแพร่ระบาด และแหล่งท่องเที่ยวที่จำหน่ายอาหารถูกควบคุมเนื่องจากปัญหาด้านสุขอนามัย รวมทั้งการเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวถูกควบคุมด้วยสาเหตุของความปลอดภัยและความสะอาดมากยิ่งขึ้น และในส่วนของแหล่งท่องเที่ยวที่เปิดบริการจะต้องปฏิบัติตามมาตรการที่ภาครัฐกำหนดไว้เท่านั้น

2.4 จากการสำรวจผลกระทบจากสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อโคโรนา 2019 (COVID-19) ต่อแหล่งท่องเที่ยวชุมชนของอำเภอลองหลวง ทั้งหมด 3 ตำบล ประกอบไปด้วย ตำบลคลองหนึ่ง จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์การเกษตรเฉลิมพระเกียรติ ตำบลคลองสาม จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ วัดพระธรรมกาย และตำบลคลองหก จำนวน 1 แห่ง ได้แก่ พิพิธภัณฑ์บัว มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี พบว่าผู้ให้บริการในพื้นที่ท่องเที่ยวมีอยู่หลากหลาย เช่น ศาสนสถาน สถาบันการศึกษา และหน่วยงานของภาครัฐ ดังนั้นพื้นที่ดังกล่าวจึงมีการวางมาตรการควบคุมที่เข้มงวด งดการให้บริการ จึงส่งผลกระทบต่อผู้ประกอบการดดยรอบของสถานที่ดังกล่าวที่ไม่มีนักท่องเที่ยวเข้ามาใช้บริการ ซึ่งบางกิจการได้หยุดการดำเนินงานชั่วคราว และบางรายที่เปิดก็ตั้งควบคุมตามมาตรการเว้นระยะห่างทางสังคม (social distancing) กับผู้มาใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการสำรวจข้อมูลเพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นหลังจากสถานการณ์การระบาดของโรคโควิด -19 คลี่คลายลงว่าส่งผลกระทบต่อภาพรวมด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อมอย่างไรบ้าง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการทำแผนพัฒนา และป้องกันในอนาคต
2. ควรมีการจัดทำโครงการส่งเสริมผู้ประกอบการด้านมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว และบริการเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้เข้ามาใช้บริการ
3. ควรมีการดำเนินโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของแหล่งท่องเที่ยวชุมชน หรือผู้ประกอบการที่อยู่รอบแหล่งท่องเที่ยวชุมชนเพื่อเป็นอีกหนึ่งเครื่องมือในการช่วยฟื้นฟูเศรษฐกิจของจังหวัดปทุมธานี

เอกสารอ้างอิง

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (ม.ป.ป.). *สถิตินักท่องเที่ยว*. สืบค้น 24 สิงหาคม 2563, จาก http://www.tat.or.th/stat/download/tst/702/Repor_Phathumthani2007.doc
- นพรัตน์ พิภก. (2558). การพัฒนาการประชาสัมพันธ์เพื่อการท่องเที่ยวจังหวัดปทุมธานี. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 4(3), 171-196.
- เสาวณี จันทะพงษ์, และทศพล ต້องห้วย. (2563). *ผลกระทบวิกฤต COVID-19 กับเศรษฐกิจโลก*. สืบค้น 23 สิงหาคม 2563, จาก http://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Articles_18Mar2020.aspx